

Dan-Silviu Boerescu

Războiul pentru supremație în Orientul Mijlociu

ISRAELUL, IRANUL
ȘI CEILALȚI ACTORI
IMPLICAȚI ÎN CONFLICT

București, 2025

Războiul pentru supremație în Orientul Mijlociu

Israelul, Iranul și ceilalți actori implicați în conflict

ISBN: 978-630-307-054-4

Tehnoredactare: Gabriela ANGHEL

Design copertă: Aurelian LEAHU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOERESCU, DAN-SILVIU

Războiul pentru supremație în Orientul Mijlociu: Israelul, Iranul și ceilalți actori implicați în conflict
/ Dan-Silviu Boerescu. - București : Neverland, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-630-307-054-4

94

Autor: Dan-Silviu Boerescu

© 2025 pentru prezenta ediție: Editura Neverland

Această carte este protejată prin copyright și nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără permisiunea scrisă a deținătorului drepturilor de autor.

Editura Neverland este membră a Grupului Editorial Universul Juridic

Tel.: +40 21.314.93.15; +40 790 557 986

editura@neverland.ro

www.neverland.ro

 www.facebook.com/editura.neverland

Comenzi online:

Librăria UJmag

tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21

www.ujmag.ro

 www.facebook.com/ujmag

Lunga vară fierbinte... cu pagere minuscule și bombe de o tonă. Decapitarea Hamasului și Hezbollahului de către Israel provoacă reacția Iranului

În Orientul Mijlociu e fierbinte. Vara în Orientul Mijlociu e fierbinte. Întotdeauna, de fapt, e fierbinte, indiferent de anotimp. În anotimpul politicii, e teribil de fierbinte, de mai bine de un secol. (Sau de câteva milenii?) Dar în vara lui 2024 e mai mult decât fierbinte: situația e de-a dreptul explozivă.

Nu, nu e o figură de stil! Pe măsură ce se avansează spre data fatidică de 7 octombrie, situația e tot mai explozivă. Așa a fost tot anul trecut de când Hamasul a atacat în mod barbar nordul Israelului, declanșând un val incredibil de violențe de ambele părți, culminând cu invadarea Gazei de către IDF (armata israeliană), dar și cu reacția tot mai agresivă a Hezbollahului, organizație din Liban sprijinită de Iran, bonus ceva rachete trimise de rebelii Houthi – sprijiniți tot de Iran – din Yemen, pe care nu-i iubește deloc Arabia Saudită. Conflictul se generalizează. Și nu mai e un conflict între două forțe militare și politice, ci, fără doar și poate, un război regional, cu implicații și consecințe în lumea întreagă. Un război ai cărui actori sunt mult mai numeroși decât ar părea la prima vedere, dar și învăluiți într-o ambiguitate incredibilă.

Până la urmă, într-un fel sau altul, nu mai e doar „clasicul“ război între evrei și arabi. Acum se poate vorbi despre o multitudine de confruntări – nu toate cu arma în mână! – pe diverse axe: Israel vs Palestina, Iran vs Israel, Israel vs Hamas, Israel vs Hezbollah, Arabia Saudită vs Iran, Iordania vs Palestina, șiiți vs sunniți ș.a.m.d. Plus tot felul de alianțe destul de explicite (de tipul Hezbollah & Iran) sau relativ subterane

(Israel – Arabia Saudită & Iordania), însă în contextul mult prea puțin probabil multă vreme (Acordurile Abraham încheiate în 2020 între Israel și unele state arabe – Emiratele Arabe Unite și Bahrein, urmate de acorduri cu state musulmane precum Sudan și Maroc, mediate de Statele Unite prin ginerele lui Donald Trump, Jared Kushner, și asistentul acestuia, Avi Berkowitz).

Oricum, în lunga vară fierbinte a lui 2024, cu mult înainte ca Israelul să intre, la miezul nopții pe 1 octombrie, în Libanul de Sud controlat de Hezbollah (și din care armata libaneză, mult mai firavă, a preferat să se retragă!), s-au întâmplat o mulțime de alte evenimente stranii, controversate și – multe dintre ele – neașteptate, cu conotații de tip science-fiction sau chiar de „Bond. James Bond“.

Israelul a început să lichideze personaje proeminente din taberele adverse: liderul Hamas, Ismail Haniyeh; liderul Hezbollahului, Hassan Nasrallah; precum și comandantul adjunct al Corpului Gărzilor Revoluționare Iraniene (IRGC), Abbas Nilforoushan. Plus mulți alți comandanți militari ai Hamasului și Hezbollahului.

Pe 31 iulie 2024, agențiile de presă relatau ceva ieșit din comun: liderul Hamas, Ismail Haniyeh, a fost asasinat în capitala iraniană, Teheran. Incredibil era că lovitura cu un fantastic impact mediatic a avut loc la doar câteva ore după ce Haniyeh participase la ceremonia de depunere a jurământului de către noul președinte al Iranului, Massoud Pezeshkian. Liderul Hamas a fost ucis de o bombă plasată într-o vilă de protocol care îi fusese pusă la dispoziție de către guvernul iranian. Haniyeh își avea sediul în mod obișnuit în Qatar și era figura oficială care reprezenta diplomația internațională a organizației palestiniene, în timp ce războiul declanșat de atacul condus de Hamas asupra Israelului pe 7 octombrie făcea ravagii în Gaza. El tocmai luase parte la discuții indirecte cu privire la realizarea unui acord de încetare a focului în enclava palestiniană.

Ismail Haniyeh (născut în 1962, în tabăra de refugiați Al-Shāṭi' din Fâșia Gaza–decedat la 31 iulie 2024, la Teheran) a fost un politician

palestinian și lider al Hamasului care a ocupat funcția de prim-ministru al Autorității Palestiniene în perioada 2006–2007, după ce Hamasul a câștigat majoritatea locurilor la alegerile legislative palestiniene din 2006. După ce luptele interfacționale cu organizația palestiniană rivală Fatah au dus la dizolvarea guvernului și la stabilirea unei administrații autonome conduse de Hamas în Fâșia Gaza, Haniyeh a servit ca lider al guvernului *de facto* din Fâșia Gaza (2007–2014). În 2017, a fost ales ca înlocuitor al lui Khaled Meshaal (considerat multă vreme succesorul de drept al șeicului Ahmed Yassin, asasinat de Israel în 2004) în funcția de șef al biroului politic al Hamasului.

Fiul unei familii de arabi palestinieni strămutați din satul lor de lângă Ashqelon în 1948, Haniyeh și-a petrecut prima parte a vieții în tabăra de refugiați Al-Shāṭi' din Fâșia Gaza, unde s-a și născut de altfel. Așa cum era tipic pentru copiii refugiați, Haniyeh a fost educat în școli conduse de Agenția Națiunilor Unite pentru Refugiați din Palestina din Orientul Apropiat (UNRWA), care a oferit, de asemenea, ajutor alimentar și medicamente pentru locuitorii lagărului. În 1981, Haniyeh s-a înscris la Universitatea Islamică din Gaza, unde a studiat literatura arabă. De asemenea, a fost activ în politica studentescă, conducând o asociație studentescă islamistă afiliată Frăției Musulmane. Când grupul islamist Hamas s-a format în 1988, Haniyeh era printre membrii săi fondatori cei mai tineri, având legături strânse cu liderul spiritual al grupului, șeicul Ahmed Yassin. Haniyeh a fost arestat de autoritățile israeliene în 1988 și închis timp de șase luni pentru participarea sa la prima Intifada (revolta împotriva ocupației israeliene). A fost arestat din nou în 1989 și a rămas în închisoare până când Israelul l-a deportat în sudul Libanului în 1992, împreună cu alți aproximativ 400 de islamiști. Haniyeh s-a întors în Gaza în 1993, în urma Acordurilor de la Oslo. La întoarcere, a fost numit decan al Universității Islamice.

Rolul conducător al lui Haniyeh în Hamas a început să se contureze în 1997, când a devenit secretarul personal al lui Yassin. El a rămas un confident apropiat al liderului spiritual pentru tot restul vieții acestuia.

Cei doi au fost ținta unei tentative eșuate a Israelului în 2003, dar Yassin a fost totuși asasinat câteva luni mai târziu. În 2006, Hamasul a participat la alegerile legislative palestinienne, în fruntea listei fiind Haniyeh. Grupul a câștigat majoritatea locurilor în parlament, iar Haniyeh a devenit prim-ministru al Autorității Palestiniene. Comunitatea internațională a reacționat prin înghețarea ajutorului acordat. În iunie 2007, după luni de tensiuni care au inclus conflict armat între facțiunile palestinienne, președintele Mahmoud Abbas din partidul Fatah l-a demis pe Haniyeh și i-a dizolvat guvernul. Rezultatul conflictului a fost instaurarea unui guvern autonom al Hamasului în Fâșia Gaza, condus de Haniyeh și aflat în permanent conflict cu autoritatea Fatah din Cisjordania, cealaltă regiune din Israel cu autonomie palestiniană. Curând după aceea, Israelul a implementat un pachet de sancțiuni și restricții asupra Fâșiei Gaza, Egiptul urmând exemplul. După ce un baraj de rachete a fost lansat din Fâșia Gaza în Israel în ianuarie 2008, Israelul și-a intensificat blocada. Cu toate acestea, Hamasul a rămas la controlul Fâșiei Gaza, iar conducerea acesteia a oscilat între succese politice ocazionale și eșecuri.

În ceea ce privește obținerea de concesi din partea Israelului, Hamasul a asigurat eliberarea a peste 1 000 de prizonieri palestinieni deținuți de Israel în schimbul soldatului israelian capturat Gilad Shalit. În plus, performanța Hamasului în războiul cu Israelul din vara anului 2014 a fost văzută pe scară largă ca un considerabil succes de către palestinieni. Dar, cel mai important, blocada continuă a făcut ca, în mod constant, condițiile de viață din Fâșia Gaza să se deterioreze semnificativ. Între timp, au existat o serie de încercări de reconciliere între Hamas din Fâșia Gaza și Autoritatea Palestiniană condusă de Fatah din Cisjordania. Într-o astfel de încercare în 2014, guvernul separatist al Hamasului din Gaza și-a dat demisia oficial pentru a face loc unui guvern de unitate cu Fatah. Procedând astfel, Haniyeh a renunțat la postul de prim-ministru. El a rămas totuși liderul local al Hamasului în Gaza până în 2017, când a fost înlocuit de Yahya Sinwar. Câteva luni mai

târziu, Haniyeh a fost ales șef al biroului politic al Hamasului, în locul lui Khaled Meshaal.

În decembrie 2019, Haniyeh a părăsit Fâșia Gaza și a început să locuiască în Turcia și Qatar, această decizie facilitându-i capacitatea de a reprezenta Hamasul în străinătate. Printre cele mai notabile vizite ale sale au fost cele prilejuite de înmormântarea lui Qassem Soleimani, un comandant superior al Corpului Gărzii Revoluționare Islamice Iraniene (IRGC), care a fost ucis de o lovitură cu dronă din SUA în ianuarie 2020, și la ceremonia de inaugurare a mandatului președintelui iranian Ebrahim Raisi în 20 august 2021. Mai târziu în aceeași lună, când trupele americane se retrăgeau din Afganistan, Haniyeh l-a sunat pe liderul taliban, Abdul Ghani Baradar, pentru a-l felicita pentru sfârșitul prezenței SUA în țară.

În octombrie 2022, Haniyeh s-a întâlnit cu președintele sirian Bashar al-Assad, prima întâlnire între liderii Hamas și ai Siriei după ce Hamasul rupsesse legăturile în timpul revoltei siriene. În timpul războiului dintre Israel și Hamas, Haniyeh a condus delegația Hamas la negocierile mediate de Qatar și Egipt. În aprilie 2024, pe fondul unei noi runde de negocieri de încetare a focului, trei dintre copiii lui Haniyeh și patru dintre nepoții săi au fost uciși într-un atac israelian.

În mai 2024, procurorul-șef al Curții Penale Internaționale a anunțat că va solicita mandate de arestare pentru Haniyeh, Sinwar și comandantul Hamas – Mohammed Deif –, precum și pentru premierul israelian Benjamin Netanyahu și ministrul israelian al Apărării Yoav Gallant, „pentru crime de război și crime împotriva umanității“. Pe 31 iulie 2024, Haniyeh a fost ucis de către o operațiune secretă israeliană în timp ce vizita Teheranul pentru inaugurarea noului președintelui iranian Masoud Pezeshkian. (www.britannica.com)

Tot la final de iulie, era lichidat, printr-un atac aerian asupra unei zone din Beirut, și Fuad Shukr, care a fost implicat în atentatele sinucigașe masive lansate împotriva obiectivelor americane, franceze și israeliene în 1983 de către o coaliție de grupuri islamiste șiite, care a fost o precursoră

a Hezbollahului. El a continuat să joace un rol-cheie în dezvoltarea capacităților militare ale Hezbollahului, a preluat funcția de șef de stat major în cadrul Hezbollahului și a fost consilier militar al lui Nasrallah.

„Cum a ucis Israelul o fantomă!“ – exclama presa internațională. Comandantul militar al Hezbollahului, Fuad Shukr (15 aprilie 1961–30 iulie 2024; uneori ortografiat Fouad Shukar și cunoscut și sub pseudonimele sale Al-Hajj Mohsen sau Mohsen Shukr), a trăit o viață atât de secretă, încât puțini îi cunoșteau numele sau fața înainte ca un atac aerian să-l lichideze. Fuad Shukr a scăpat de urmărirea SUA timp de patru decenii, după ce un bombardament a ucis 241 de militari americani într-o cazarmă a Marinei din capitala libaneză, despre el spunându-se că ar fi fost creierul operațiunii. La sfârșitul lunii iulie 2024 însă un atac aerian israelian l-a găsit la etajul șapte al unei clădiri rezidențiale din Beirut. (www.wsj.com)

Shukr a fost un membru fondator al aripii armate a Hezbollahului. Israelul și SUA l-au acuzat că a condus mai multe atacuri teroriste majore. „Shukr a fost unul dintre numeroșii oficiali veterani din Hezbollah care s-au numărat printre fondatorii aripii militare a grupului“, a spus Nicholas Blanford, expert în materie de Hezbollah în cadrul *think-tank*-ului Consiliul Atlantic. „Ei au trăit întotdeauna în umbră“, a spus el despre liderii militari ai grupului. Oficialii militari israelieni l-au descris pe Shukr drept un consilier apropiat al secretarului general al Hezbollahului, Hassan Nasrallah, și un om responsabil pentru obținerea cea mai mare parte a armelor mai avansate ale grupului, „inclusiv rachete cu ghidaj precis, rachete de croazieră, rachete antinavă, rachete cu rază lungă de acțiune și UAV-uri“. Potrivit planificatorilor militari israelieni, Shukr a fost responsabil pentru rachetele care au ucis 12 copii care jucau fotbal în Majdal Shams, în înălțimile ocupate Golan, cu câteva zile înaintea loviturii aeriene de la Beirut. (www.aljazeera.com)

Deja, Israelul arăta că nu are nicio ezitare în a trece la acțiuni concrete împotriva inamicilor săi ascunși în alte țări, precum Libanul și – dovadă de mare „tupeu“! – Iranul.

În același timp, acțiunile statului evreu s-au diversificat în moduri nemaivăzute până atunci. Atacul coordonat de marți, 17 septembrie, asupra pagerelor folosite de membrii grupării Hezbollah din Liban a ucis cel puțin 12 oameni și a rănit alți 2 800, dintre care câteva sute sunt în stare gravă. La ora 15:30, miile de pagere folosite de lideri și luptători Hezbollah au început să primească un mesaj și să explodeze instantaneu. Miercuri, 18 septembrie, un alt atac a vizat stațiile de emisie-recepție și alte dispozitive electronice: alte 20 de persoane au murit și 450 au fost rănite.

Imaginile cu *walkie-talkie*-urile explodate arată că aparatele aveau etichete care purtau numele companiei japoneze de radiocomunicații și telefonie ICOM, conform Reuters. Compania, care spune că produce toate dispozitivele sale în Japonia, nu a putut confirma dacă a livrat sau nu dispozitivele în Liban, deoarece acel model nu a mai fost produs de circa zece ani. ICOM avertizase în trecut cu privire la produsele sale care ar putea fi contrafăcute, în special modelele mai vechi. Aceste stații radio de emisie-recepție ar fi fost achiziționate de Hezbollah înainte cu cinci luni de exploziile în lanț, cam în același timp cu pagerele, scria Reuters citând un oficial din domeniul securității. Acest al doilea atac a aglomerat și mai mult spitalele și a făcut și mai dificilă capacitatea grupării de a comunica. Exploziile au avut loc în principal în zone în care Hezbollahul are o prezență puternică, în special într-o suburbie din sudul Beirutului și în regiunea Beqaa din estul Libanului.

Hezbollahul, grupare finanțată de Iran și desemnată grupare teroristă de către SUA și UE, a promis imediat să pedepsească Israelul ca răspuns la atacul asupra luptătorilor săi.

Exploziile pagerelor au dat impresia unui atac sofisticat și plănuit minuțios, care să vizeze un număr foarte mare de persoane printr-un dispozitiv de comunicare aproape uitat în țările occidentale. Dintre pagerele care au explodat, cel mai des întâlnit a fost modelul AR-924, despre care se crede că a fost produs în Ungaria, sub licența deținută de o companie din Taiwan. Acest pager are o baterie reîncărcabilă cu litiu,

conform specificațiilor publicate pe site-ul Gold Apollo al firmei din Taiwan. Linkul în care acest model este descris ca fiind „robust“ a apărut imediat că fiind șters între timp. Acest model poate primi mesaje-text de până la 100 de caractere și este rezistent la praf și apă, conform aceleiași descrieri. Încărcarea completă a bateriei durează în jur de două ore și jumătate, printr-o mufă USB-C, după care pagerul poate fi folosit până la 85 de zile.

Hezbollahul, care a declanșat între timp o anchetă, bănuia că Israelul ar fi reușit să pătrundă în lanțul de aprovizionare și ar fi modificat dispozitivele, potrivit unor persoane familiarizate cu ancheta citate de *Wall Street Journal*. Multe dintre pagerele care au explodat proveneau dintr-o comandă pe care Hezbollahul o primise recent – acesta este motivul pentru care se suspectează că dispozitivele ar fi fost interceptate și „manipulate“. Așa ar fi fost introdusă o cantitate mică de explozibil în aceste aparate de mici dimensiuni. O sursă de rang înalt din domeniul securității din Liban a declarat pentru Reuters că agenția israeliană de spionaj Mossad ar fi plasat, de fapt, explozibili în pagerele importate de Hezbollah cu câteva luni înainte de detonările din 17 septembrie.

Pagerele APR-924 care au explodat în Liban au fost fabricate de compania BAC Consulting KFT din Budapesta, Ungaria, potrivit unui comunicat al companiei taiwaneze Gold Apollo, a cărei marcă apărea pe dispozitive. Președintele Gold Apollo, Hsu Ching-Kuang, a declarat că societatea lui a avut un acord de licență cu BAC în ultimii trei ani, dar nu a furnizat dovezi ale contractului. La Budapesta, compania maghiară care produce în mod oficial pagerele respective pare să fie o firmă-fantomă, potrivit serviciului maghiar al RFE/RL. Diferite nume de companii, printre care BAC Consulting KFT, sunt expuse la intrarea în clădirea care le găzduiește. Mai mult, guvernul de la Budapesta afirmă că pagerele nu au fost fabricate în Ungaria. Zoltán Kovács, secretar de stat responsabil cu comunicațiile internaționale, a scris a doua zi pe contul său de Facebook că „autoritățile maghiare sunt convinse că societatea în cauză era o societate comercială intermediară, nu avea facilități de producție

sau sedii în Ungaria“. În plus, „avea un director principal la adresa declarată și bunurile la care se face referire nu au fost niciodată în Ungaria“, a mai menționat el.

Nu cumva era vorba pur și simplu despre niște pagere produse în secret de Israel și livrate rivalului său? Anumite informații publicate de *New York Times*, pe baza mărturiilor mai multor oficiali din domeniul apărării și al informațiilor, care au vorbit sub rezerva anonimatului, sugerau că guvernul israelian nu a modificat dispozitivele Hezbollahului care au explodat, ci le-a fabricat efectiv. Israelul ar fi exploatat frica șefului Hezbollah, Hassan Nasrallah, de a fi interceptat prin telefonul mobil încă de dinainte ca acesta să renunțe la acest mijloc de comunicare și să înceapă să folosească pagerul ca metodă principală de comunicație. Conform aparențelor, BAC Consulting era o companie cu sediul în Ungaria care avea contract pentru a produce dispozitivele în numele unei companii taiwaneze, Gold Apollo. De fapt, scrie *New York Times*, firma ungară era un paravan israelian, potrivit a trei ofițeri de informații care au avut acces la detalii despre operațiunile. Aceștia au declarat că s-a folosit un procedeu de tip „suveică“ și au fost create cel puțin alte două companii-fantomă pentru a masca identitatea reală a celor care au creat pagerele ucigașe, respectiv ofițerii de informații israelieni.

Pe măsură ce timpul trecea și șefii Hezbollahului erau tot mai convinși să cumpere aceste pagere pentru organizație, ca să dea o aparență de normalitate comercială, BAC Consulting ar fi preluat comenzi și de la clienți obișnuiți, pentru care ar fi produs pagere neexplozive. Atunci când gruparea libaneză a fost convinsă să achiziționeze un astfel de produs mai „sigur“ din punct de vedere comunicațional, firma-paravan a început să fabrice pagere separat, iar acestea conțineau baterii cu explozibil PETN, potrivit celor trei ofițeri de informații. Pagerele au început să fie livrate – în număr mic – în Liban în vara anului 2022, dar producția a fost rapid accelerată după ce liderul Hezbollah a renunțat definitiv la telefoanele mobile, conform *New York Times*.

PETN (tetranitrat de pentaeritritol) este unul dintre cei mai puternici explozibili existenți, în principal de uz militar. Este mai puternic decât TNT (trinitrotoluen). PETN este suficient de sensibil pentru detonare, dar foarte stabil și relativ sigur de utilizat. Supraviețuitorii au declarat pentru presa locală din Liban că au auzit pagerul sunând, iar simultan, cu câteva secunde înainte de detonare, au văzut o serie de numere pe ecran. Experți în domeniul comunicațiilor spun că cea mai probabilă variantă este aceea a introducerii unei încărcături pirotehnice, declanșate printr-o comandă de la distanță primită de pager. Altfel, din punct de vedere tehnic, doar bateria pagerului nu putea să producă o astfel de explozie – o baterie obișnuită de aceste dimensiuni ar fi scos doar fum. Bateria era „probabil pe jumătate explozivă și pe jumătate baterie reală“, a declarat Carlos Perez, director de informații de securitate la TrustedSec, pentru Associated Press. De asemenea, un fost genist din armata britanică a explicat pentru Associated Press că un dispozitiv exploziv are cinci componente principale: un recipient, o baterie, un dispozitiv de declanșare, un detonator și o încărcătură explozivă. „Un pager are deja trei dintre acestea“, a spus fostul ofițer, care a vorbit sub rezerva anonimului. „Ar trebui adăugate doar detonatorul și încărcătura“.

De ce folosea totuși Hezbollahul pagere, bazate pe o tehnologie atât de învechită? Din mai multe motive, arătau experții imediat după suita de explozii. Unul ar fi, de exemplu, că în Liban sunt frecvente întreruperile de electricitate, țara de la Marea Mediterană fiind într-un colaps economic de mulți ani. Dar poate cel mai important motiv era teama liderilor Hezbollah de supravegherea electronică a Israelului asupra rețelelor de telefonie mobilă. Pagerele funcționează pe o frecvență diferită de cea a telefoanelor mobile și bateria lor rezistă mai mult, fiind mai practice în situații de urgență. „Telefonul pe care îl avem în mână – eu nu am un telefon în mână – este un dispozitiv de ascultare“, declara șeful Hezbollah, Hassan Nasrallah, într-un discurs din luna februarie 2024 în care le recomanda luptătorilor săi să renunțe la telefoane.